

bragte paa forskjellige Voster (4 i Embedsboliger, 4 i Raadhuse, 2 i Privatboliger), 3 i fugtige Kjældere, 2 i fugtige Stueetager og kun 2 tørt og godt, men ingenlunde brandsikkert i Embedsboligers Stue- og 1ste Sals Etage. Alle Arkiverne paa Voster maatte anses for tabte i Tilfælde af Ildbrand, særlig da Afgangen som oftest var meget vanskelig. Jevnlig var Taget uden Beklædning til Beskyttelse af Arkivalierne mod Regn og Sne. Til et af Loftlokalerne var Afgangen kun mulig ad en Luge i en Gavl, til hvilken der blev sat en løs Stige. Arkivalierne laa tæt op ad en Skorsten og lige op til en Høbeholdning. 3 Loftet selv var der Hul, hvorigjennem Vanddampe fra Vastehuset neden under kunde stige op. De nævnte to fugtige Stuelokaler ere saa mørke, at Arkivalierne maa opsiges ved Lys.

De 6 Bisparkiver vare anbragte i Embedsboliger, i Stueetagen, tørt og godt, men med ringe Udsigt til Redning i Ildbrandstilfælde; et Arkiv var tillige delvis anbragt i et fugtigt Lokale i en Domkirke.

Af 23 Amts- og Oppebørselsforvaltere havde de 13 deres Arkiv anbragt paa Voster i private Boliger, tidt ikke engang i særlig aflukkede Rum; et Sted vare Protokollerne spredte over hele det aabne Loft, for at ikke Vagten af dem, ved at samles paa et Sted, skulde beskadige den svage Bygning; et andet Sted haddes kun Afgang til Arkivet ved en Stige, som fattes til en Luge i Gavl; paa et tredje laa Loftet over et Udhus og Arkivalierne vare udsatte for Regn og Sne. 8 Arkiver vare anbragte paa andre Steder i private Boliger, særlig i Stueetagen, og et af disse betegnedes som fugtigt. 1 Arkiv fandtes ved vedkommende Magistrats Velvilje anbragt paa et Raadstueloft og 1 Arkiv under nogenlunde betryggende Forhold i et af Statens Palæer.

Herreds- og Birkarkiverne, ialt 59, fandtes som Regel i offentlige Bygninger, i særlige Tinghuse, eller, hvor Tingstedet findes i en Kjøbstad, paa dettes Raadhus. Hvor Arkivlokalet var paa 1ste Sal eller i Stuen, var det i Reglen tørt, men Muligheden for Redning i Ildbrandstilfælde var som oftest kun ringe. Var Lokalet paa Loftet, kunde en saadan Redning anses for aldeles umulig, navnlig paa Raadhuslofterne, hvis i Reglen meget gamle og indviklede Bjelkeværk paa én Gang vilde frembyde Hindringer for Redningsforsøg og et udmærket Fængst for Ilden, særlig naar Loftet tillige var Oplagsplads for Arrestforvarerens Ildbrandsel. At Arrestforvareren havde Bolig i Bygningens Stueetage eller Kjælder var det almindelige. Der modtoges tilfældig Oplysning om, at 3 Herreds-

arkiver vare brændte sammen med vedkommende Tinghus. — Af de ovennævnte Arkiver havde nu: 33 Plads i Tinghuse, deraf 8 paa Voster enten med eller uden særligt Aflukke, i sidste Tilfælde i Reglen indrettet ved Bræddestillerum. Paa 2 Voster vare Arkiverne opstillede umiddelbart op ad Arrestforvarerens Brænde-, Tørv- eller Lyngbeholdning. To af de nævnte Tinghuse vare Bindingsværtsbygninger med Straatag; 4 af Arkiverne befinde sig desuden delvis paa Voster i private Boliger. Fyre af Tinghuslokalerne i Bygningens Hovedetage betegnedes som fugtige. 20 Herredsarkiver fandtes i Kjøbstæders Raadhus, deraf 12 paa Voster og 1 i en fugtig Kjælder. 6 Herredsarkiver fandtes i private Boliger eller Embedsboliger med Straatag, deraf de 4 paa Voster, et Sted endog paa et aabent Loft ved Skorstenen.

By- og dermed forbundne Herreds- eller Birkarkiver — ialt 64 — fandtes i Reglen anbragte i Byernes Raadhus, hvis Betydning som Lokale for Arkiver alt er nævnt. Af de 64 Arkiver fandtes de 27 helt eller delvis paa Raadhuslofter; 3 havde Plads i Raadhuskjældere og 32 fandtes i Raadhusenes Stueetage eller paa 1ste Sal. Et af de sidste tillige delvis i et privat Udhus ved Siden af Tørvbeholdningen. 2 Arkiver havde udelukkende Plads i privat Bolig. Af det anførte Antal vare kun 2 Arkiver opstillede i sikre Rum med Stengulv og Hvalvinger.

Provstarkiverne vare i Almindelighed anbragte i Provstens Studereværelse, nogle fandtes dog ogsaa henfat paa aabne Voster, af og til dog nedpakkede i gamle Kuffetter eller Kasser. Følgen af denne Opbevaringsmaade er, at Arkivet jevnlig ved Balance bliver liggende, hvor det er, enten af Varnare eller ifølge Aftale mellem den fratrædende og den tiltrædende Provst.

Tilsynet med Arkiverne var i Reglen, naar Arkivet fandtes i et Raad- eller Tinghus, overdraget Arrestforvareren, af og til tillige en Skriver paa vedkommende Embedes Kontor. Kun sjældnere havde Fuldmægtigen selv Tilsynet eller vidste Bested med Arkivet. Havde Arkivet Plads i en Embedsbolig, var Tilsynet — bortset fra Provstarkiverne — ligeledes gjerne betroet en Skriver, som engang havde sat sig ind i Opstillingen. Kun i ganske faa Tilfælde havde en eller anden pensioneret Lærer eller literær Dilettant frivillig paataget sig Ordningen af og Tilsynet med Arkivet. Selv om Arkivet ikke ligesom henlaa paa det aabne Loft, kunde det ske, at Afgangen stod aaben for Alle, fordi Røglen til vedkommende Loftskammer var ophængt paa et Søm i den Døren nærmeste Bjælke i Taget. —

Det vil heraf fremgaa, i hvor høj Grad Arkivernes Bevarelse er overladt til Tilfældet,